

Mamo.cz

Oficiální výsledky Národního programu mamografického screeningu v roce 2017

Jan Daneš, Miroslava Skovajsová, Dana Houserková

Analýza dat:

Ondřej Májek, Ondřej Ngo, Daniel Klimeš, Ladislav Dušek

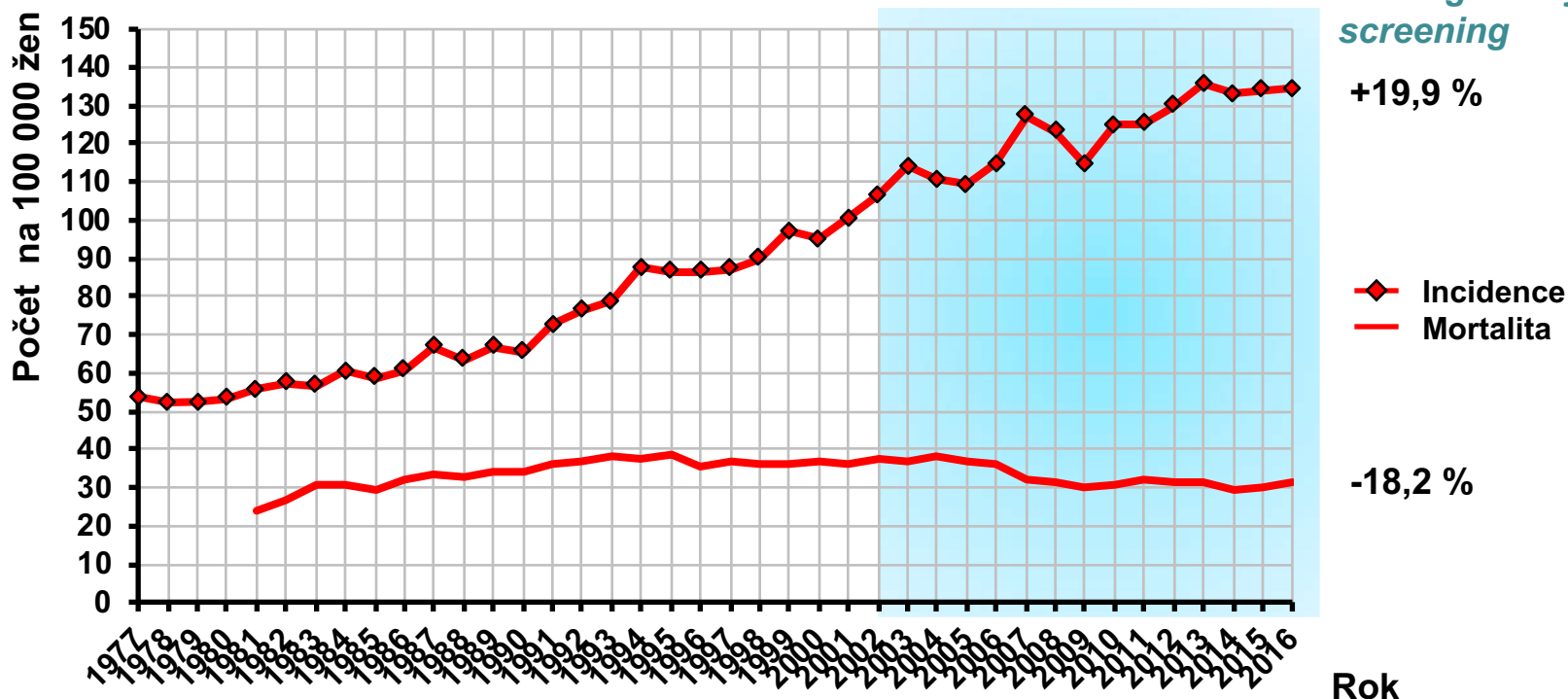
- ❖ **V České republice probíhá od roku 2002 Národní program screeningu karcinomu prsu**
- ❖ **Program je od počátku plně organizovaný, s jasně definovanými pravidly a sítí kontrolovaných akreditovaných center**
- ❖ **Nedílnou součástí programu je jeho informační podpora, která umožňuje průběžné hodnocení celého screeningového procesu a jeho dopadu na cílovou populaci**
- ❖ **V lednu 2014 bylo v ČR zahájeno adresné zvaní žen do programu screeningu karcinomu prsu**
- ❖ **Program dosahuje významného populačního zásahu:**
 - ❖ **bylo provedeno 7 609 269 screeningových mamografií**
 - ❖ **program pokrývá polovinu cílové populace žen starších 45 let, aktuální pokrytí žen ve věku 45–69 let činí 63,1 %**
 - ❖ **u 40 487 žen byl odhalen zhoubný nádor, drtivá většina z nich v časných stádiích s velmi úspěšnou léčbou**

1

Populační data o epidemiologii zhoubných nádorů prsu

Organizovaný
mamografický
screening

+19,9 %

-18,2 %

%: trend růstu mezi roky 2006–2016

Zdroj dat: Incidence – Národní onkologický registr ČR

Mortalita – Národní onkologický registr ČR do r. 1993, Český statistický úřad od r. 1994

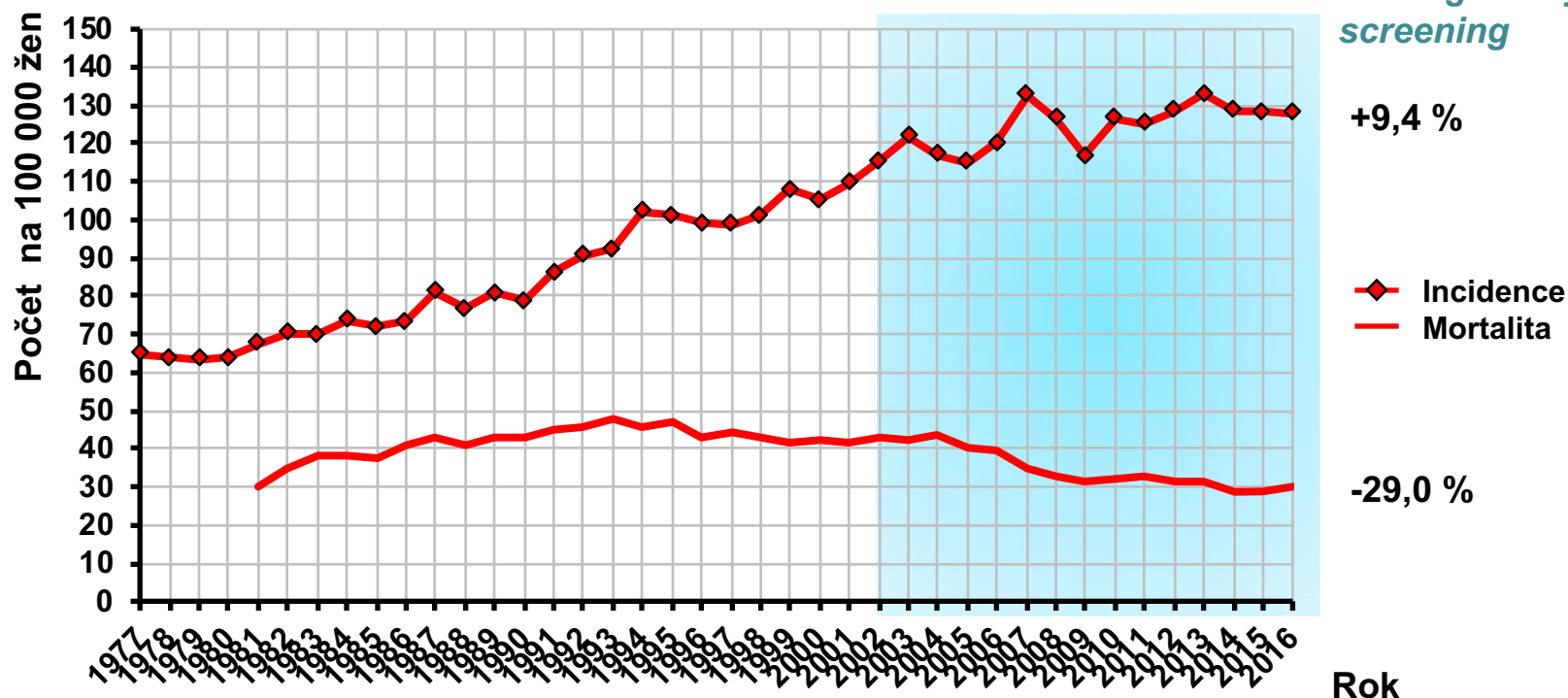
Program významně ovlivňuje populační epidemiologii onemocnění

Dlouhodobě klesající mortalita tohoto onemocnění při rostoucí incidenci svědčí o zřetelném dopadu screeningového programu na pokročilost onemocnění

Pilotní program v roce 2007 přechodně zvýšil populační incidenci

Věkově standardizovaná incidence a mortalita dle evropského standardu ASR(E)

Organizovaný mamografický screening

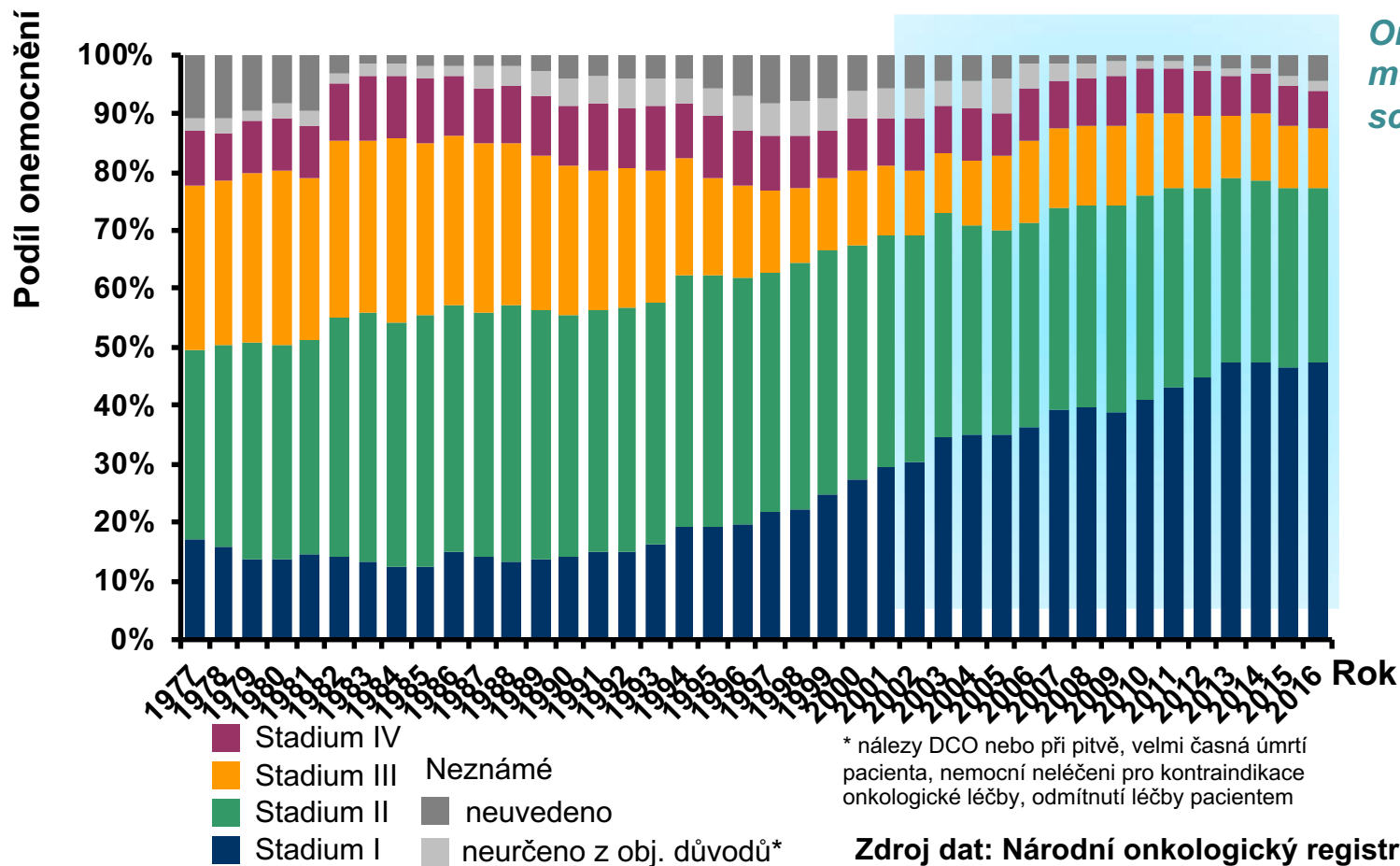
%: trend růstu mezi roky 2006–2016

Zdroj dat: Incidence – Národní onkologický registr ČR

Mortalita – Národní onkologický registr ČR do r. 1993, Český statistický úřad od r. 1994

ASR(E): Revision of the European standard population report of Eurostat's task force. 2013 ed. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013.

Po věkové standardizaci incidence a mortality karcinomu prsu sledujeme v posledních deseti letech podstatnější pokles

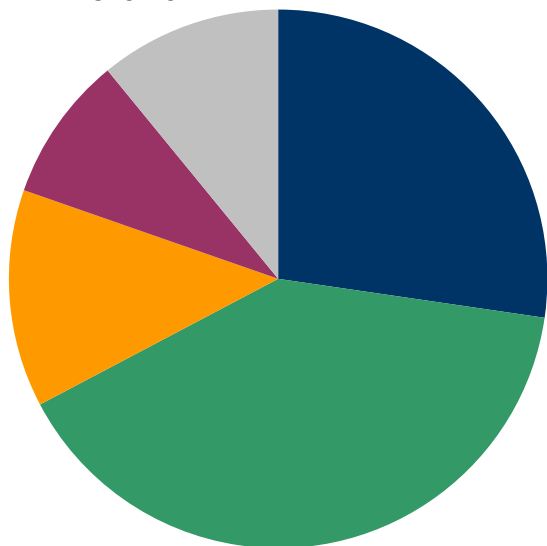

Sledujeme dlouhodobé zvyšování podílu onemocnění v klinickém stadiu I

Relativní pětileté přežití těchto onemocnění je takřka stoprocentní !!

NOR ČR: Rok 2000

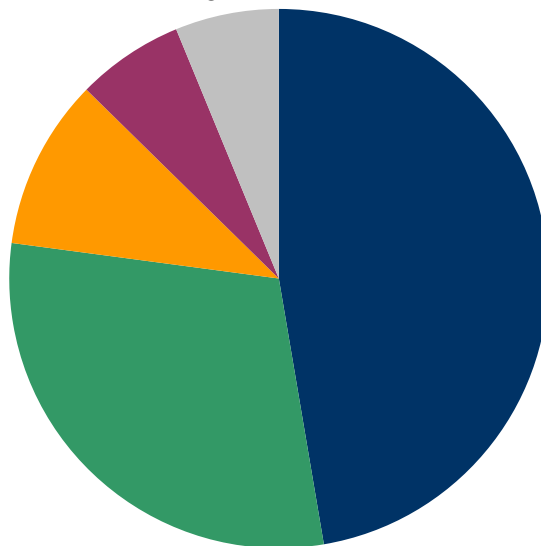
n = 5 020

30,7 % stadium I
(mezi známými)

NOR ČR: Rok 2016

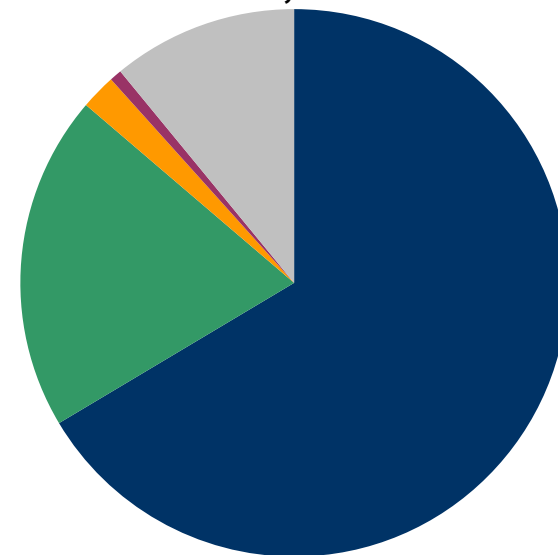
n = 7 220

50,5 % stadium I
(mezi známými)

POUZE INVAZIVNÍ

Databáze screeningu:
Rok 2017, n = 3 361

74,6 % stadium I
(mezi známými, nepředlčenými)

■ Stadium I ■ Stadium II ■ Stadium III ■ Stadium IV ■ Neznámé

Zdroj dat: Národní onkologický registr ČR

Zdroj dat: Institut biostatistiky a analýz, LF MU

**V celé populaci postupně roste zastoupení nejčasnějšího stadia
V samotném screeningovém programu jsou v prvním stadiu
nalezeny téměř tři čtvrtiny onemocnění**

2

Základní výsledky programu mamografického screeningu

Všechny věkové skupiny	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet vyšetřených žen	601 631	648 927	680 159	674 519	694 693	704 031
Počet zachycených karcinomů	3 316	3 616	3 803	3 827	3 999	3 905
<i>Detekční míra (na 1000 vyšetření)</i>	5,5	5,6	5,6	5,7	5,8	5,5
Počet žen s diagnózou dle velikosti primárního nádoru						
<i>Ca in situ</i>	364 (11 %)	400 (11,1 %)	425 (11,2 %)	441 (11,5 %)	445 (11,1 %)	427 (10,9 %)
T1	2 110 (63,6 %)	2 306 (63,8 %)	2 468 (64,9 %)	2 507 (65,5 %)	2 649 (66,2 %)	2 578 (66 %)
T2	323 (9,7 %)	357 (9,9 %)	392 (10,3 %)	410 (10,7 %)	407 (10,2 %)	427 (10,9 %)
T3	13 (0,4 %)	22 (0,6 %)	27 (0,7 %)	22 (0,6 %)	31 (0,8 %)	23 (0,6 %)
T4	8 (0,2 %)	9 (0,2 %)	12 (0,3 %)	14 (0,4 %)	11 (0,3 %)	16 (0,4 %)
Nádor modifikovaný léčbou	104 (3,1 %)	105 (2,9 %)	117 (3,1 %)	135 (3,5 %)	145 (3,6 %)	117 (3,0 %)
<i>Neznámá velikost</i>	394 (11,9 %)	417 (11,5 %)	362 (9,5 %)	298 (7,8 %)	311 (7,8 %)	317 (8,1 %)

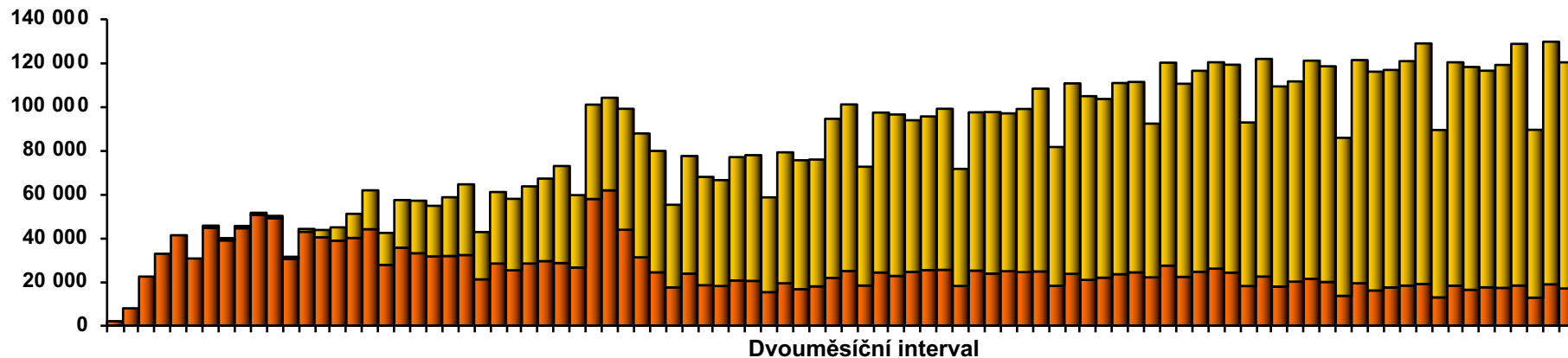
Výrazně převládají nádory malé velikosti.

Počet vyšetření roste v čase vyjma roku 2015, což lze vysvětlit zavedením adresného zvaní v roce 2014 a dvouletým screeningovým intervalem. Tedy ženy, které úspěšně reagovaly na pozvání již v roce 2014 se mohou opakovaně zúčastnit až v roce 2016. Relevantním údajem hodnocení trendu účasti je pokrytí mamografickým screeningem.

n = 7 609 269 vyšetření

Počet screeningových vyšetření

- První screeningové vyšetření ženy v daném centru
- Další screeningové vyšetření ženy v daném centru

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
První	10 041	211 081	258 045	219 681	170 788	232 953	159 377	110 777	130 278	142 747	137 108	141 786	133 536	110 760	102 611	101 979
Další	0	22	6 463	95 229	169 176	235 753	308 246	324 191	407 817	412 644	464 523	507 141	546 623	563 759	592 082	602 052
Celkem	10 041	211 103	264 508	314 910	339 964	468 706	467 623	434 968	538 095	555 391	601 631	648 927	680 159	674 519	694 693	704 031

Dlouhodobě je patrný rostoucí trend v objemu vyšetření

Prostřednictvím pilotního programu v roce 2007 došlo k navýšení počtu vyšetření

Naopak se zavedením adresného zvaní v roce 2014 nepozorujeme výrazný nárůst

Převažují další screeningová vyšetření – ženy se vrací do screening

3

**Pokrytí populace
mamografickým screeningem**

Pokrytí je odhadováno na základě souhrnných počtů screeningových vyšetření:

**Původní cílová populace dle vyhlášky 372/2002:
ženy ve věku 45–69 let: 1 744 035 žen (31.12.2017)**

Během screeningového intervalu 24 měsíců (roky 2016 a 2017)
bylo provedeno

1 100 718 vyšetření u žen ve věku 45–69 let

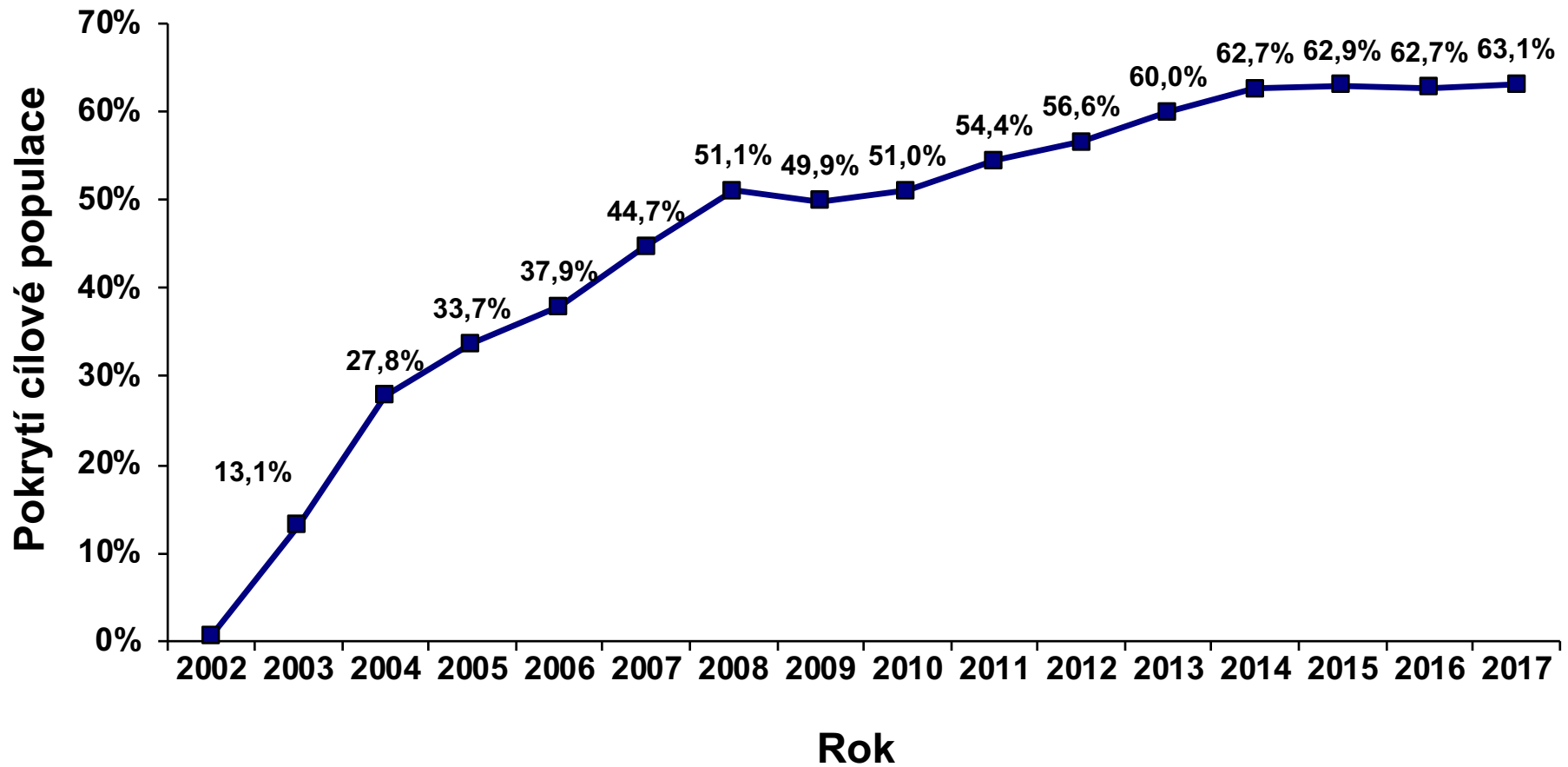
Odhadované pokrytí populace (45–69 let)
pravidelným mamografickým screeningem je **63,1 %**

Dle vyhlášky č. 70/2012 (dříve 3/2010 Sb. platná od roku 2010):
všechny ženy starší 45 let

2 562 345 žen, 1 358 889 vyšetření

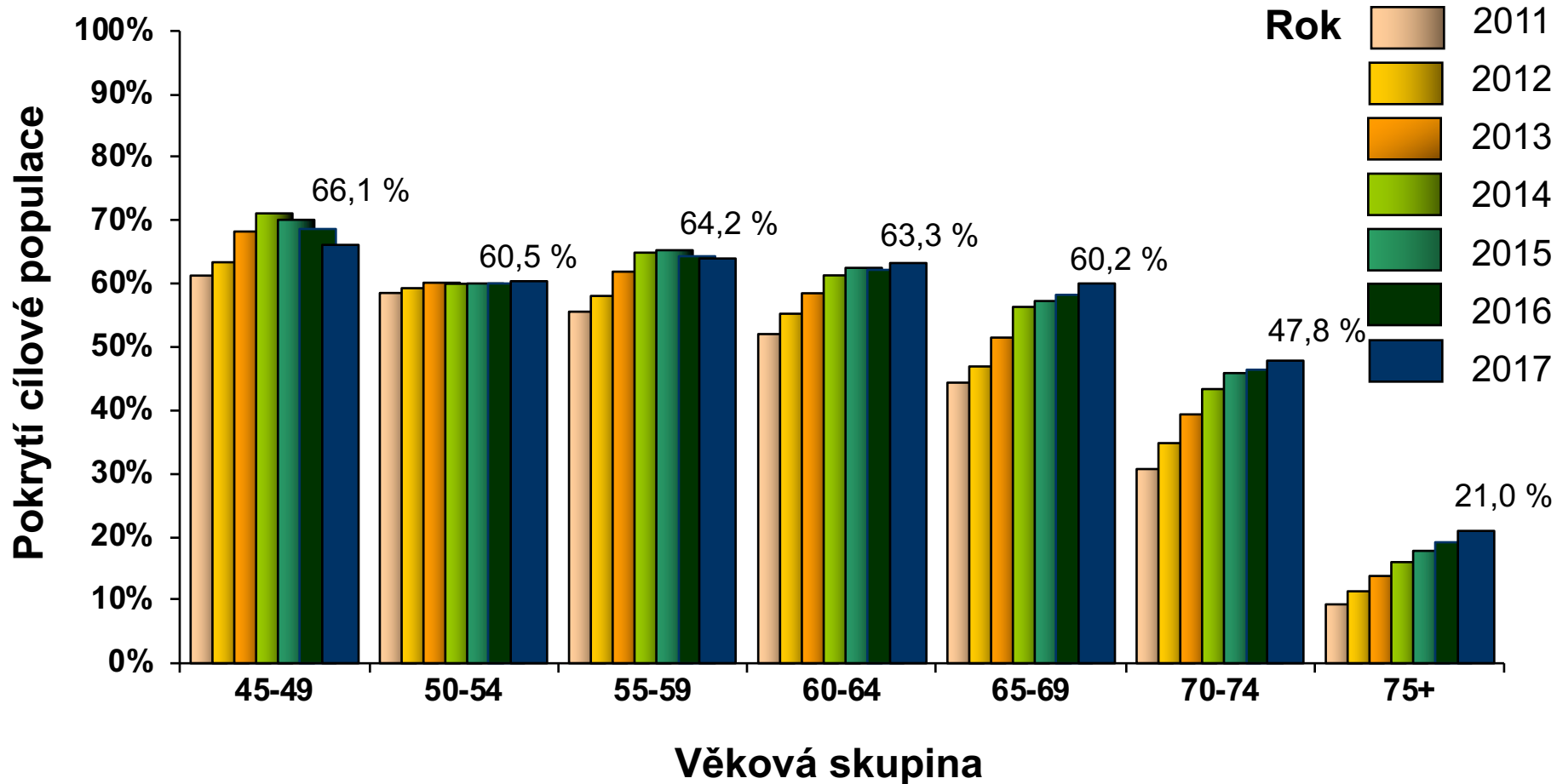
Odhadované pokrytí: **53,0 %**

(věková skupina 45-69 let, rok 2017: 1 744 035)

Od roku 2008 je screeningem pokryta přibližně polovina populace ve věku 45–69 let
V posledních letech se pokrytí stabilizovalo

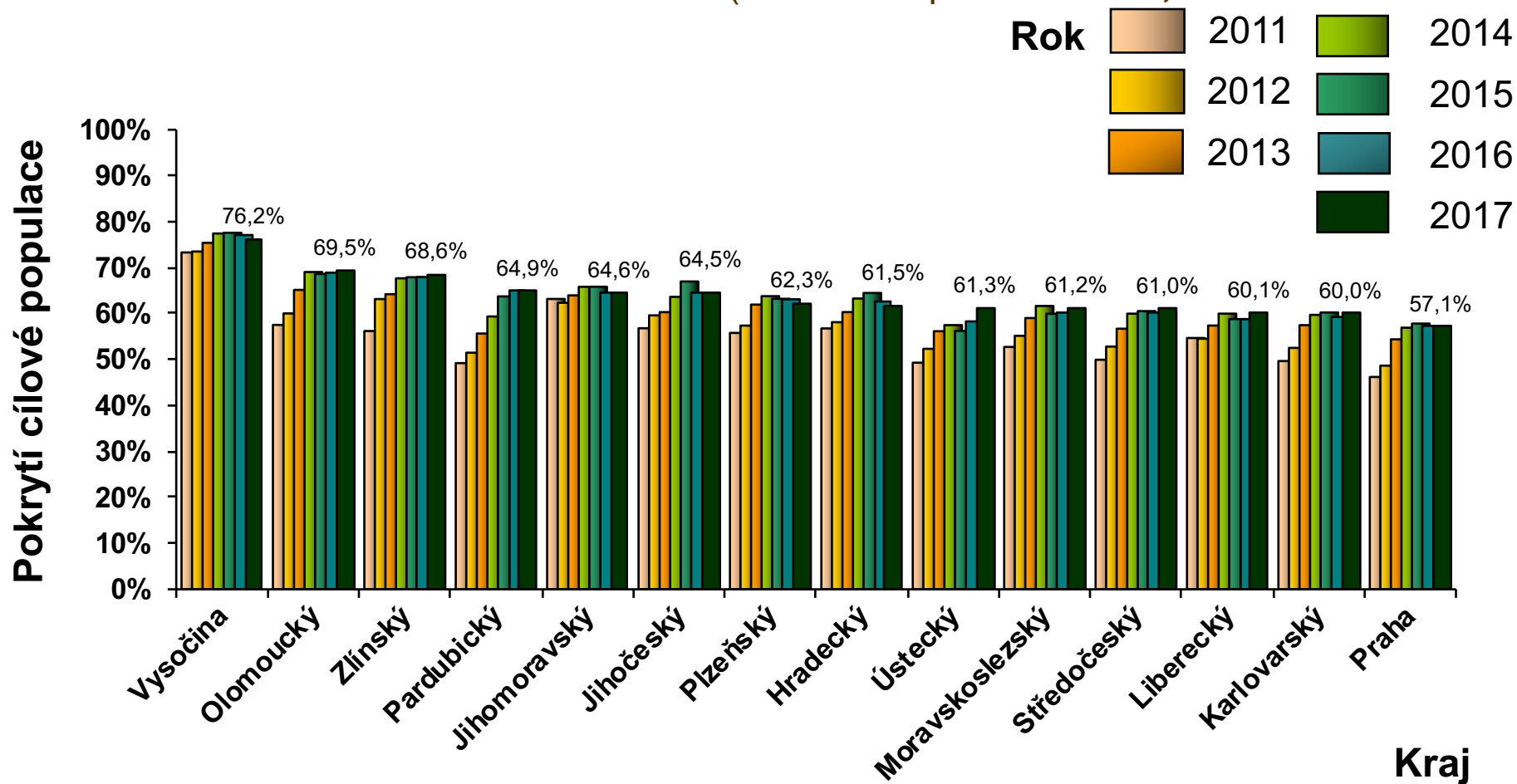
(věková skupina **45+ let**, celková cílová populace v roce 2017: 2 562 345)

Pokrytí je vyšší u mladších žen, u kterých ale dochází v posledních letech k poklesu či stabilizaci pokrytí screeningem

U starších žen je ovšem patrný růst pokrytí v čase

(věková skupina **45-69 let**, rok 2017: 1 744 035)

V posledním roce pokrytí nejvíce vzrostlo v Ústeckém kraji

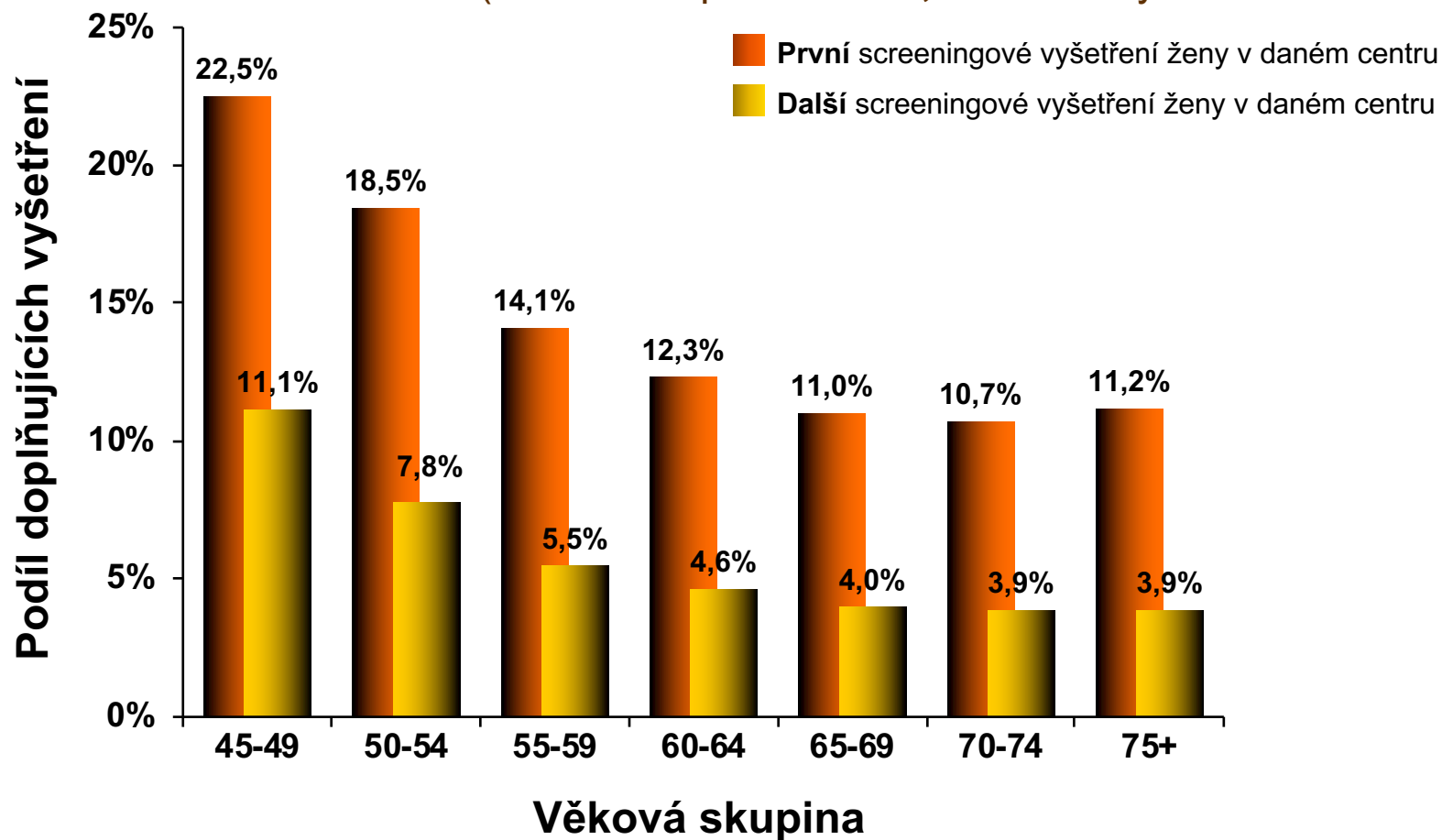
Dlouhodobě neúspěšnější je kraj Vysočina

Ve většině krajů sledujeme v posledních letech stabilizaci či pokles ve vývoji pokrytí

4

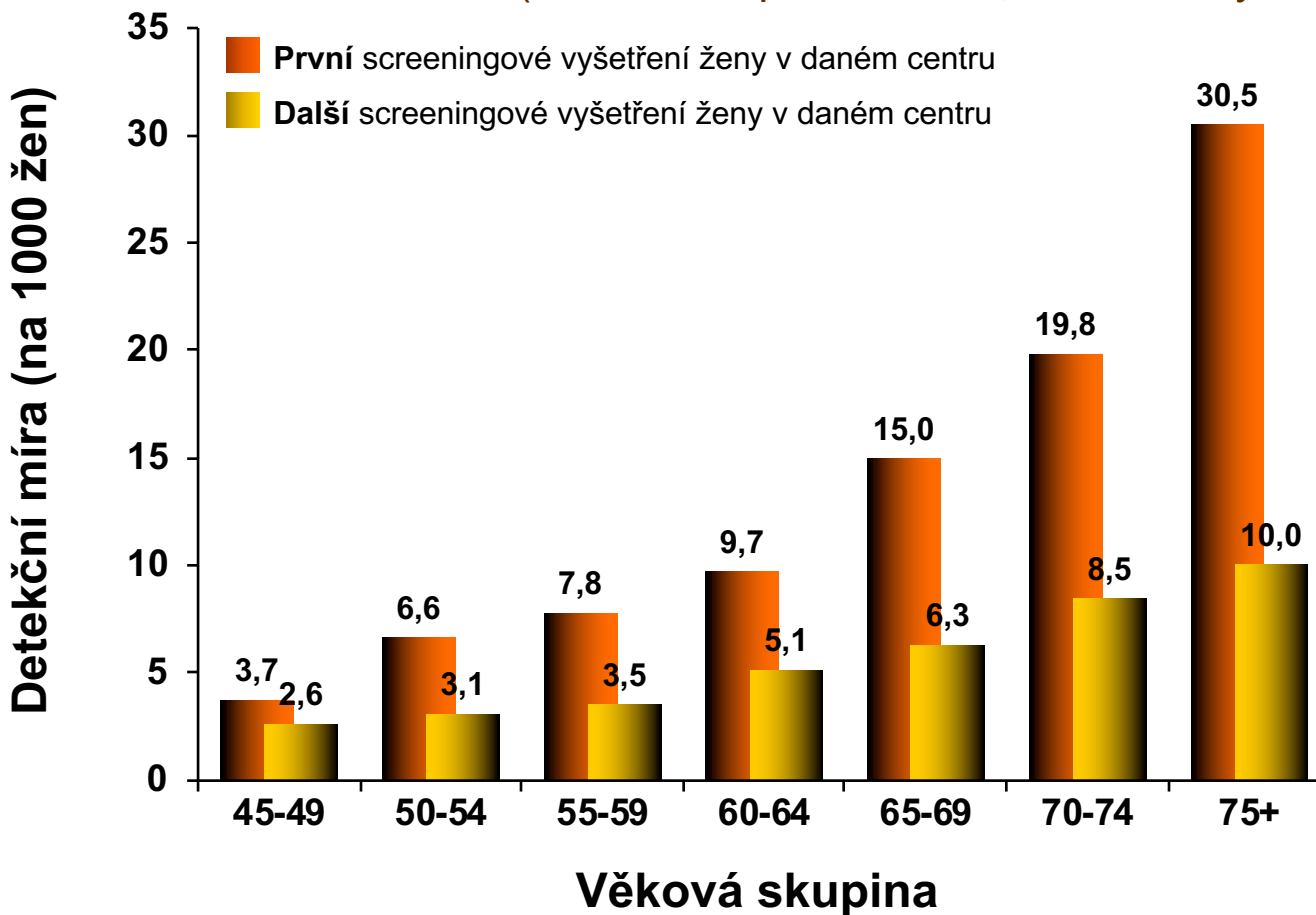
Základní indikátory kvality mamografického screeningu

(věková skupina **45+ let**, 683 678 vyšetření v roce 2017)

Ukazatel je výrazně závislý na věku a pořadí vyšetření
Doplňující vyšetření jsou častější u mladších žen při prvních vyšetřeních

(věková skupina **45+ let**, 683 678 vyšetření v roce 2017)

Ukazatel je výrazně závislý na věku a pořadí vyšetření
Detekce je častější u starších žen při prvních vyšetřeních

A close-up photograph of a woman's face, focusing on her blue eyes and blonde hair. The image is positioned on the left side of the slide, with a vertical orange bar to its right.

Mamo.cz

PODĚKOVÁNÍ

*DĚKUJEME CENTRŮM
MAMOGRAFICKÉHO SCREENINGU
ZA VÝBORNOU SPOLUPRÁCI
PŘI SBĚRU DAT*

Mamo.cz

**Projekt informační podpory mamografického
screeningu je realizován s podporou společnosti
AVON Cosmetics, spol. s r.o.**

